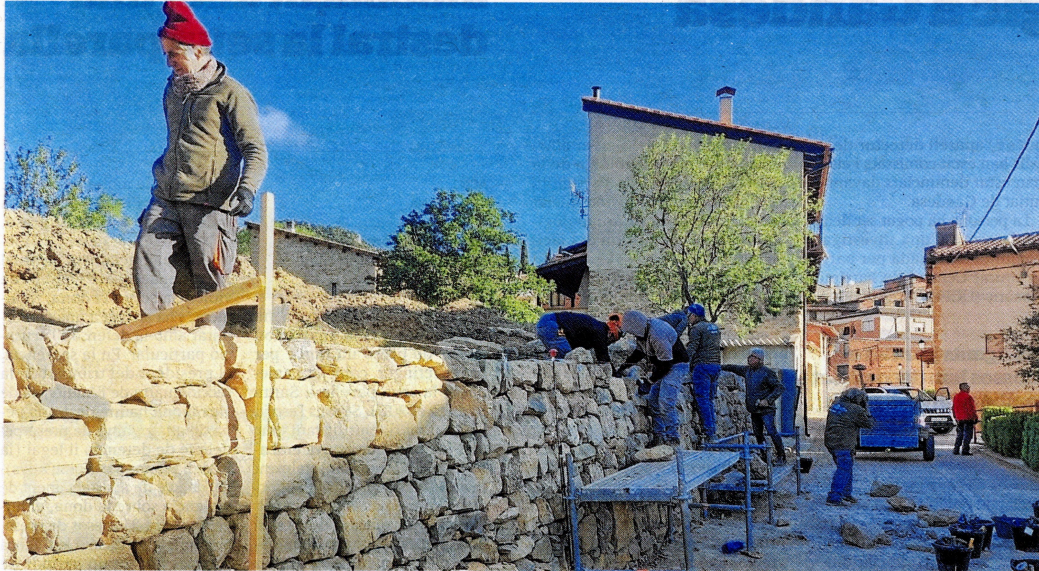

Ebre

Patrimoni. La Mancomunitat de la Taula del Sénia forma futurs tècnics per recuperar les construccions de pedra seca, com marges, barraques o camins de ferradura

Treballs de reconstrucció d'un marge, per part del taller d'ocupació. FOTO: MANEL OLLÉ

El taller Suport del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic

El taller d'ocupació té una durada de sis mesos, durant aquest primer semestre de l'any, i està subvencionat amb 126.882 euros per part de la secretaria general de Repte Demogràfic del govern espanyol. El secretari general, Francesc Boya, va visitar ahir els municipis on es du a terme l'activitat i es va comprometre amb la Mancomunitat de la Taula del Sénia a donar continuïtat a aquesta tasca, a través de les diverses línies d'ajuts del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic. Boya va remarcar, en la visita a una barraca de Freginals, que la pedra seca representa «les arrels, i l'estima al territori dels avantpassats, que cal ara preservar».

«Un marge ben fet ha de durar centenars d'anys»

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
FREGINALS

La tècnica de la pedra en sec, declarada Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la Unesco l'any 2018, «apareix al Neolític, viu la seua major esplendor al segle XIX amb les desamortitzacions i cau en declivi amb les gelades de 1956, quan molts pagesos es veuen obligats a deixar els camps». Ho explica l'ulldiconenc Manel Ollé, formador del taller d'ocupació de pedra seca que ha posat en marxa la Mancomunitat de la Taula del Sénia per recuperar aquests elements del patrimoni cultural del territori.

El de margener és un ofici tradicional del qual queden ja pocs experts, bona part dels quals són gent gran i jubilada. Per

això va resultar complicat per a la Taula del Sénia trobar un professor per al seu taller. Ollé es va introduir en aquest món per afició, però va començar a formar-se, primer amb un curs a la Fatarella o posteriorment també a França, on hi ha cursos reglats sobre aquestes tècniques constructives tradicionals. Passat l'estiu tornarà al país veí per estudiar el curs superior.

Segons confirma, un marge ben fet pot durar centenars d'anys, si no pateix uns aiguats o algun fet sobrevingut. De fet, n'hi ha que poden tenir mil anys.

La tècnica

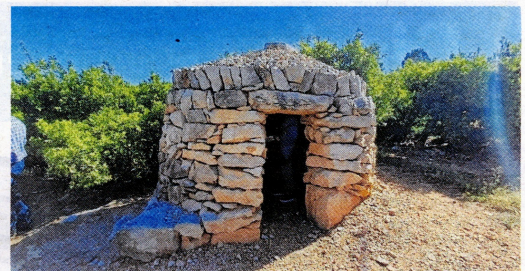
Ara mostra aquesta tècnica de construcció tradicional a un grup de set persones, contractades durant sis mesos per la Mancomunitat que agrupa 27

municipis catalans, valencians i aragonesos veïns. «S'han de tenir clares algunes claus bàsiques, com la inclinació i les juntes, i posar sentit comú», explica Ollé. Per donar cohesió a l'estructura i mantenir-la, a la part més baixa s'han de situar

Ha crescut la demanda i l'interès per la pedra seca des del reconeixement de la Unesco

les pedres més grans. «Com més alt sigui el marge, més inclinació i profunditat ha de tenir», comenta al Diari.

Després de molts anys en què s'han anat perdent, els marges, barraques, camins de ferradura

Una barraca de pedra en sec, al terme municipal de Freginals, al Montsià. FOTO: TAULA DEL SÈNIA

i altres elements construïts amb pedra seca tornen a generar interès i està creixent la demanda per recuperar-los.

En aquest sentit, la voluntat del taller és que d'aquí en surtin margeners que s'hi puguin dedicar professionalment, ja construint i reconstruint elements o també fent tallers per a persones interessades. Tot plegat, per posar en valor i mantenir uns elements patrimonials i culturals de primer ordre. «En el cas dels marges, tenen una gran importància estètica però també ambiental, ja que retenen la humitat i prevenen l'erosió del terreny», afirma la gerent de la Taula del Sénia, Tere Adell.

Barraques

La Mancomunitat compta també amb una exposició itinerant so-

bre els elements més significatius de pedra en sec dels diferents municipis, on hi ha milers de construccions sense comptar els marges de finques agrícoles. Només al terme de Freginals, n'hi ha comptabilitzades un total de 140.

Segons explica Adell, el taller ara en marxa està reparant algunes de les construccions en els municipis més petits del territori, com és el cas de Freginals al Montsià, Herbers (comarca dels Ports, Castelló), Rossell (Baix Maestrat, Castelló) i Penya-roja de Tasavins, al Matarranya (Aragó), entre d'altres. En acabar, també es farà l'acompanyament als alumnes que decideixin continuar aquesta tasca i constituir, per exemple, una cooperativa.